

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Řešení problému toulavých psů a regulace zájmového chovu psů ve vybraných státech Evropské unie

Ing. Mgr. Jan Němec, Ph.D.

Studie č. 4.022
červenec 2015

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Práce se zaměřuje na závažnost a způsoby řešení problému toulavých psů ve vybraných státech Evropské unie s ohledem na to, že kontrola populace toulavých psů je nezbytná z důvodu ochrany zvířat proti týrání, s ohledem na ochranu veřejného zdraví a v neposlední řadě v souvislosti s finančními možnostmi obcí tento problém řešit. Nedílnou součástí řešení tohoto problému je regulace vlastnictví psů (povinnosti čipování a evidence) a jejich prodeje na komerční i zájmové bázi. Z přehledových údajů vyplývá, že nejúspěšnější strategií je existence snadno přístupného centrálního registru psů, kde je možné rychle dohledat majitele zatoulaného psa, spolu s přísnými postihy v případě opuštění psa majitelem.

Obsah

1. Problematika toulavých psů	3
1.1 Úvod.....	3
1.2 Strategie kontroly populace toulavých psů:	5
1.2.1 Švédsko	5
1.2.2 Švýcarsko	6
1.3 Obce a útulky pro opuštěná zvířata	6
1.3.1 Finsko.....	7
1.3.2 Francie.....	7
1.3.3 Polsko.....	7
1.3.4 Slovensko	7
1.3.5 Spojené království.....	8
2. Regulace zájmového chovu psů.....	8
2.1 Povinné čipování a centralizovaná evidence psů	8
2.2 Regulace obchodu se psy	11

1. Problematika toulavých psů

1.1 Úvod

Toulaví psi jsou palčivým problémem zejména států v jižní části Evropy, přičemž tato problematika se v poslední době dostala do centra pozornosti také Evropské unie.¹ Koordinovaná kontrola populace toulavých psů je nezbytná ze tří důvodů:

1. s ohledem na ochranu zvířat proti týrání,
2. s ohledem na ochranu veřejného zdraví,
3. s ohledem na finanční možnosti obcí tento problém řešit.

Podle dostupných analýz neexistuje přímá úměra mezi rozsahem problému s toulavými psy (tj. s počtem této populace) a celkovým počtem psů v zemi či podíl domácností, které psy chovají. Následující tabulka 1 poskytuje přehled o podílu domácností s alespoň jedním psem i o celkovém počtu psů ve vybraných zemích EU, tabulka 2 pak udává odhad počtu toulavých psů v některých z nich (oficiální srovnatelné statistiky nejsou dostupné, jde o odhad nevládní organizace). Zatímco Rumunsko je na prvním místě ve všech těchto ukazatelích, ČR se sice umísťuje na druhém místě co do podílu domácností chovajících psy, ale ve vztahu k počtu toulavých psů patří mezi země s nejnižším jejich počtem – u ČR se odhaduje počet toulavých psů, resp. psů v útulcích, na více než 5 000.² Stejně tak Francie, kde se ze sledovaných zemí chová nejvíce psů, se v počtu těch opuštěných řadí k podprůměru.

Tabulka 1: Podíl domácností, které vlastní alespoň jednoho psa ve vybraných evropských zemích

Země <i>(dle podílu domácností s alespoň jedním psem)</i>	Podíl domácností s alespoň jedním psem	Počet psů celkem
Rumunsko	45 %	4 130 000
Česká republika	41 %	2 200 000
Litva	37 %	740 000
Polsko	37 %	7 430 000
Maďarsko	33 %	2 100 000
Portugalsko	32 %	1 775 000
Slovensko	30 %	884 000
Slovinsko	27 %	245 000
Španělsko	26 %	5 400 000
Lotyšsko	25 %	260 000
Belgie	24 %	1 320 000
Bulharsko	24 %	750 000
Spojené království	24 %	8 500 000

¹ Viz např. usněsení Evropského parlamentu z července 2012 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 4. července 2012 o vytvoření právního rámce EU na ochranu zvířat v zájmových chovech a toulavých zvířat, online: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2012-0291+0+DOC+PDF+V0//CS>

² Viz přehled organizace CARO dog, online: <http://www.carodog.eu/statistics-on-cats-and-dogs/#europe>

Země <i>(dle podílu domácností s alespoň jedním psem)</i>	Podíl domácností s alespoň jedním psem	Počet psů celkem
Estonsko	23 %	180 000
Finsko	23 %	650 000
Itálie	22 %	6 947 000
Dánsko	21 %	590 000
Francie	21 %	7 421 000
Norsko	20 %	455 000
Nizozemsko	18 %	1 590 000
Řecko	14 %	660 000
Německo	13 %	5 300 000
Švédsko	13 %	730 000
Rakousko	12 %	615 000
Švýcarsko	11 %	582 000
Irsko	10 %	430 000

Zdroj: FEDIAF: FEDIAF Facts and Figures, 2012, online:

http://www.fediaf.org/fileadmin/user_upload/Secretariat/facts_and_figures_2012.pdf

Tabulka 2: Odhad počtu toulavých psů ve vybraných evropských zemích

Země	Odhad počtu toulavých psů
Rumunsko	2 000 000
Španělsko	800 000
Itálie	600 000
Řecko	500 000
Bulharsko	300 000
Polsko	250 000
Portugalsko	250 000
Chorvatsko	150 000
Spojené království	125 000
Maďarsko	200 000
Irsko	100 000
Slovensko	100 000
Kypr	40 000
Litva	40 000
Slovinsko	40 000

Země	Odhad počtu toulavých psů
Lotyšsko	30 000
Francie	20 000
Estonsko	10 000
Malta	10 000
Nizozemsko	8 000
Česká republika	5 000
Belgie	1 000

Zdroj: European Society of Dog and Animal Welfare (ESDAW), online: <http://www.esdaw.eu/stray-animals-by-country.html>, údaje pro ČR CARO dog, online: <http://www.carodog.eu/statistics-on-cats-and-dogs/#europe>

1.2 Strategie kontroly populace toulavých psů:

Britská nevládní organizace Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals International (RSPCA International) ve spolupráci s World Society for the Protection of Animals (WSPA) provedla v letech 2006-2007 rozsáhlé dotazníkové šetření o situaci ve 40 evropských zemích.³ Ze závěrů tohoto průzkumu vyplývá, že nejúspěšnější strategie kontroly populace toulavých psů je kombinací preventivních aktivit s důslednou vymahatelností práva a spolupráce s nevládním sektorem. Zpráva obsahuje bližší případové studie situace v několika zemích, kde se výskyt toulavých psů udržuje na relativně nízké (limitně nulové) úrovni – uvedené případové studie shrnujeme níže (Švédsko, Švýcarsko).

Praxe v těchto zemích dává důraz zejména na povinnost opatření psa identifikačním prvkem (tetování, čip) a evidenci psů v centrálním registru, kde je velmi snadno a rychle možné dohledat odpovědného majitele. Psi odchycení bez dozoru majitele jsou tak velmi rychle majitelům navraceni, případně – pokud jejich navrácení možné není – nabídnuti k osvojení. Problematika toulavých psů se tak řeší preventivně, čemuž napomáhá i poměrně striktní regulace jejich cíleného množení (pouze licencovanými chovateli) a držení.

1.2.1 Švédsko

Švédsko patří k těm evropským zemím, kde je chovatelství psů méně rozšířené než např. v ČR (podobně tomu je v sousedním Rakousku nebo Německu – viz výše tabulku 1). To je z části důsledkem striktní regulace chovu psů již od přelomu 19. a 20. století – tehdy s cílem zabránit šíření vztekliny. V roce 1988 pak zákon o ochraně zvířat a navazující předpisy stanovily zákaz zanedbávání, opuštění či týrání zvířat a základní požadavky na chovatele, včetně jejich povinnosti získat licenci u příslušných úřadů.

Každý pes pobývající na švédském území musí být registrován v centrálním registru, který spravuje Švédská zemědělská rada (*Jordbruksverket*). Pes musí být očipován nebo tetován do čtyř měsíců od narození a následně majitelem do čtyř měsíců od nabytí registrován. Registrace je zpoplatněna částkou 100 SEK, v případě online registrace 50 SEK. Následné hlášení změny majitele či další úpravy registrace (změna jména psa, bydliště majitele atp.) jsou zdarma. Každý majitel psa může online upravovat vlastní záznam (tj. o sobě i o psovi), v případě, že majitel dal souhlas se zveřejněním, může údaje o něm zobrazovat každý, jinak se veřejně zobrazují pouze údaje o psovi. Plný přístup

³ Závěrečná zpráva z projektu je dostupná zde:

<http://www.rspca.org.uk/ImageLocator/LocateAsset?asset=document&assetId=1232711401369&mode=prd>

do registru má policie, orgány místní samosprávy a celníci.

Kontrolu toho, zda psi nosí identifikační údaje (čip nebo tetování) provádí policie a inspektoři na ochranu zvířat (*Djurskyddsinspektör*).

V souvislosti s takto nastavenou úpravou ve Švédsku fakticky neexistují toulaví psi, pouze ztracení či dočasně opuštění psi. Pes, který se na veřejném prostranství pohybuje bez dozoru, je okamžitě umístěn v zachytném zařízení, kde může být umístěn na dobu nejvýše sedmi dnů. Majitel psa musí uhradit náklady spojené s držením psa v takovém zařízení přes noc. Ve většině případů se však daří psa vrátit majiteli během několika hodin (více než 90 % z nich je předána majiteli do 20 hodin od nalezení).

Významnou úlohu v kontrole populace toulavých psů hraje regulace chovatelství a poměrně vysoké náklady na pořízení psa a péči o něj. Silná je rovněž odpovědnost majitelů, opuštění psů je velmi zřídka, v případě neschopnosti majitele dále se o psa starat, bývá obvykle pes předán do některého z útulků a nabídnut novému majiteli.

Psí útulky provozují výhradně nevládní organizace, národní legislativa tuto oblast specificky neupravuje. Těchto útulků je relativně velký počet (150-200) a jsou rozmístěné po celém území Švédska.

1.2.2 Švýcarsko

Další z evropských zemí, která vykazuje fakticky nulovou populaci toulavých psů, je Švýcarsko, které rovněž již v minulosti přistoupilo k regulaci chovu psů patrně s ohledem na postup proti vzteklině (ta byla v zemi prohlášena za vymýcenou v roce 1998). Úprava chovu psů je v kompetenci jednotlivých kantonů, celostátní úprava se týká zejména ochrany zvířat proti týrání. Celostátně je např. regulována povinnost komerčních chovatelů psů, kteří musí k této aktivitě obdržet příslušnou licenci a přechovávat podrobné záznamy o svém chovu. Běžným obchodům s chovatelskými potřebami je pak zakázáno prodávat psy. Celostátně také od roku 2007 platí povinnost majitelů nechat svého psa očipovat a zaregistrovat do centrální databáze – *Animal Identity Service* (ANIS).⁴ Povinnost nechat psa očipovat mají chovatelé nejpozději do tří měsíců věku psa, v každém případě dříve, než pes opustí své rodiště. Centrální registr ANIS nebyl ustaven ze zákona (ten jeho zřízení nepožaduje), ale na základě spolupráce kantonů.

Podle statistik jsou prakticky všichni nalezení psi předáni svým majitelům, pokud není majitel dohledán, může být pes nabídnut k osvojení novým majitelem. Ve Švýcarsku je přípustná také euthanasie zdravých zvířat.

Ve Švýcarsku je rovněž rozšířená kastrace a sterilizace psů (kolem 35 %) a fen (kolem 50 %), přestože veřejné autority tyto zásahy nijak finančně nepodporují.

Poplatky za psa jsou stanoveny tak, aby sankcionovaly držení více než jednoho jedince (progresivní poplatek), přísné je také vymáhání povinnosti držet psa na vodítku na veřejném prostranství (v některých kantonech – např. Ženevě – musí pes nosit také košík).

1.3 Obce a útulky pro opuštěná zvířata

Problematika regulace provozování útulků pro opuštěná zvířata a povinnosti obcí je zřizovat se výrazně liší. Finanční udržitelnost provozování útulku obcí závisí také na průměrné velikosti obcí. Ta je v ČR ve srovnání s Evropou velmi malá, čímž jsou schopnosti těchto územních jednotek zajistit provoz útulku ztížena. Níže uvádíme přehled vybraných států.

⁴ Viz oficiální stránky <http://www.anis.ch>

1.3.1 Finsko

Ve Finsku je problematika útulků upravena prostřednictvím zákona o dobrých životních podmínkách pro zvířata (*Animal Welfare Act*). Podle čl. 15 tohoto zákona musí obce zajistit dočasnou péči o psy, kočky a obdobná malá domácí zvířata nalezená na území obce. Obec při zajišťování této péče může spolupracovat s jinou obcí. Zvířata mohou být v útulku uschována po dobu 15 dnů. Po uplynutí této doby má obec právo zvíře prodat, darovat nebo usmrtit. V případě předání zvířete původnímu majiteli může obec po něm požadovat zaplacení nákladů, které vznikly v průběhu pobytu zvířete v útulku. Útulky se aktivně podílejí také na hledání nových domovů pro zvířata, která byla opuštěná nebo odňatá jejich původním majitelům.

1.3.2 Francie

Ve Francii je problematika útulků upravena prostřednictvím zákoníku o zemědělství a mořském rybolovu (*tzv. Code rural et de la peche maritime*). Čl. L214-6 odst. 2 stanovuje definici útulku, podle které je útulek neziskovou organizací, jež je spravována nadací nebo sdružením na ochranu zvířat určenou k tomuto cíli prefektem. Tato organizace pečuje o zvířata, která strávila zákonem stanovenou dobu v karanténní stanici nebo byla dána do útulku jejich předchozím majitelem. Zákon poměrně detailně upravuje také zřizování karanténních stanic. Podle čl. L211-24 výše uvedeného zákoníku musí každá obec (*commune*) mít na svém území karanténní stanici pro toulavé a opuštěné psy a kočky, nebo musí mít souhlas jiné obce s umístěním těchto zvířat do její stanice. Po osmi dnech pobytu v karanténní stanici je zvíře považováno za opuštěné a na základě zákona se stává majetkem stanice. Karanténní stanice může postoupit opuštěné zvíře nadaci nebo sdružení na ochranu zvířat, jež provozuje útulek. Pouze tyto mohou nabídnout zvíře novým majitelům.

1.3.3 Polsko

Část právní úpravy týkající se útulků je v rámci polského práva upravena v zákoně o udržování čistoty a pořádku v obcích (*Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*). V čl. 3 odst. 2 bod 5 tohoto zákona je stanoveno, že obce zajišťují čistotu a pořádek ve své oblasti a vytváří podmínky nutné pro jejich údržbu. Jednou z povinností, jež náleží obcím, je také organizace ochrany před toulavými zvířaty. Dále je v čl. 7 odst. 1 bod 4 stanoveno, že k provozování útulku pro zvířata je třeba povolení. Starosta nebo primátor určí a zveřejní požadavky, které musí být splněny k provozu útulku. Povolení se uděluje na základě rozhodnutí místně příslušného starosty nebo primátora. Další část právní úpravy ohledně útulků pro zvířata v Polsku je obsažena v zákoně o ochraně zvířat (*Ustawa ochronie zwierząt*). V čl. 11 odst. 1 tohoto zákona je stanoveno, že péče o toulavá zvířata a jejich odchyt náleží obci. Ve čtvrtém odstavci tohoto článku je stanovena možnost, aby organizace, jejichž cílem je ochrana zvířat, poskytovaly také péči pro toulavá zvířata, resp. za tímto účelem provozovaly útulky, a to v rámci spolupráce s orgány místní správy.

1.3.4 Slovensko

Problematika péče o zvířata v útulcích je na Slovensku upravena prostřednictvím zákona č. 282/2002 Z.z., *ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov* a zákona č. 39/2007 Z.z., *o veterinárnej starostlivosti*. V § 22 odst. 7 zákona o veterinární péči je stanoveno, že stát a obce můžou zřizovat, provozovat nebo se podílet na provozu vhodného počtu útulků a karantén pro zvířata. Co se týká právní formy útulků, po přezkoumání stanov několika útulků je možné konstatovat, že se často jedná o občanská sdružení ve smyslu zákona č. 83/1990 Zb., *o združovaní sa občanov*. Jejich financování je zajištěno prostřednictvím členských příspěvků, příjmů z prodeje benefičních výrobků, dotací, darů, grantů a finanční podpory od fyzických a právnických osob, 2 % z daní z příjmu právnických a fyzických osob atd. V některých případech, jak je již výše uvedeno, jsou útulky zřizovány obcemi.

V těchto případech jsou útulky financovány z rozpočtů dotčených obcí. Zákon ponechává na uvážení jednotlivých obcí, zda útulek zřídí a budou provozovat.

1.3.5 Spojené království

Matérie týkající se toulavých zvířat je ve Velké Británii upravena prostřednictvím zákona o ochraně životního prostředí (*Environmental Protection Act 1990*). Úprava obsažená v rámci tohoto zákona se vztahuje pouze na toulavé psy. Podle čl. 149 tohoto zákona musí každá obec jmenovat úředníka (tzv. *dog wardens* – psi hlídač), jehož úkolem je zacházení s toulavými psy na území předmětné obce, tato osoba je rovněž odpovědná za sběr toulavých psů. Přímo reaguje na podněty veřejnosti a policie týkající se výskytu toulavých psů. Psi jsou vráceni majitelům, v případě, že to je možné. V opačném případě jsou umístěni do chovných stanic nebo útulků, se kterými mají místní úřady podepsané dohody. Jejich pobyt je hrazen obcí, na jejímž území bylo zvíře nalezeno. V případě, že se vlastník do sedmi dnů nepřihlásí, zvíře může být usmrceno nebo postoupeno organizaci zabývající se ochranou zvířat s cílem nalezení nového majitele.

2. Regulace zájmového chovu psů

2.1 Povinné čipování a centralizovaná evidence psů

Podle několika zdrojů⁵ je v současné době povinnost čipování psů a jejich evidence v centralizovaném registru stanovena ve většině členských států Evropské unie, v některých dalších zemích tato povinnost vznikne v roce 2016 (Irsko, Litva, Lotyšsko, Spojené království). Tato povinnost není prozatím stanovena v ČR, Finsku a Polsku, na Slovensku byla zrušena v roce 2013 (zavedena roku 2011).

Tabulka 3: Přehled povinnosti čipování a evidence psů

Členský stát EU	Úprava
Belgie	Všichni psi musí být očištěni dříve, než opustí své rodiště, nejpozději ve věku osmi týdnů. Musí být následně registrováni v centrální evidenci. Tento registr (www.dogid.be) spravuje soukromá společnost pro všechny tři regiony belgické federace. Registr je členem evropské databáze Europetnet (centrální evropská databáze).
Bulharsko	Všichni psi musí být očištěni ve lhůtě sedmi dnů od nabytí psa majitelem, nejpozději do šesti týdnů od narození. Registrační data do centrální evidence poskytuje příslušnému orgánu veterinář, který čipování provedl.
Dánsko	Všichni psi musí být očištěni nejpozději ve věku osmi týdnů a následně registrováni v centrální databázi www.hunderegister.dk . Registr je členem evropské databáze Europetnet (centrální evropská databáze).
Estonsko	Všichni psi musí být očištěni a registrováni v databázi

⁵ Federation of Veterinarians of Europe:

http://www.fve.org/uploads/publications/docs/037%20obligatory%20identification%20registration%20dogs%20eurogroup_final-1.pdf

Callisto Project:

<http://www.callistoproject.eu/joomla/attachments/article/104/CALLISTO%20II%20cycle%20-%20Annex%202.pdf>

CaroDog: <http://www.carodog.eu/identification-and-registration/#mandatoryi&r>

EU Dog and Cat Alliance: http://www.dogandcatwelfare.eu/media/filer_public/f2/22/f222a092-3ddd-45d0-ad48-b6fec38ca98/eudogandcat_web_1.pdf

Členský stát EU	Úprava
	www.lemmikloomaregister.ee. Registr je členem evropské databáze Europetnet (centrální evropská databáze).
Finsko	Plošná povinnost čipování není stanovena.
Francie	Psi starší čtyř měsíců musí být čipováni nebo označeni tetováním. Následně musí být evidováni v centrálním registru spravovaném ministerstvem zemědělství (www.i-cad.fr).
Chorvatsko	Všichni psi musí být očipováni nejpozději 90. den od narození a následně evidováni v registru, který spravuje Veterinární služba.
Irsko	V Irsku se povinné čipování zavádí od roku 2016. Pro evidenci budou využívány již existující registry provozované soukromníky.
Itálie	Všichni psi musí být očipováni během dvou měsíců od narození a registrováni u příslušných úřadů. Každý z 20 italských regionů spravuje vlastní databázi, které jsou napojeny na centrální registr, jenž byl zřízen v roce 2013 ministerstvem zdravotnictví.
Kypr	Všichni psi musí být očipováni a registrováni v centrální evidenci, kterou spravuje Veterinární správa.
Litva	Litva zavádí povinnost čipování a evidence v centrálním registru od roku 2016. Registr bude spravovat ministerstvo zemědělství.
Lotyšsko	Všichni psi musí být očipováni nejpozději v šesti měsících věku, od 1. července 2016 také vznikne povinnost registrace v centrální evidenci.
Lucembursko	Všichni psi musí být očipováni nejpozději ve věku čtyř měsíců. Pes musí být také registrován do některých soukromých databází (např. www.idchips.com, www.tasso.net).
Maďarsko	Všichni psi musí být očipováni a následně registrováni veterinářem u jedné z celostátních databází nejpozději do tří měsíců od narození.
Malta	Všichni psi musí být očipováni nejpozději ve věku čtyř měsíců, musí také mít tetování nebo nosit obojek s údaji o majiteli. Pes musí být rovněž registrován v centrální evidenci.
Německo	V Německu se úprava liší v jednotlivých spolkových zemích. Povinnost čipovat všechny psy je stanovena v následujících zemích: Berlín, Dolní Sasko, Durynsko, Hamburk, Sasko-Anhaltsko. V Braniborsku se tato povinnost týká pouze tzv. nebezpečných plemen a psů vyšších než 40 cm v kohoutku anebo s váhou vyšší než 20 kg. V dalších zemích je povinnost čipování stanovena pro nebezpečné psy (bojová plemena): Brémy, Hesensko, Meklenbursko-Přední Pomořansko, Porýní-Falc, Sársko, Severní Porýní-Vestfálsko, Šlesvicko-Holštýnsko. Pouze ve třech spolkových zemích není povinnost čipování stanovena (Bádensko-Württembersko, Bavorsko, Sasko). Centrální (spolkový) registr neexistuje, mezi největší databáze patří Tasso e.V, IFTA a Deutsche Haustierrregister des Deutschen Tierschutzbundes.
Nizozemsko	Všichni psi musí být očipováni nejpozději do sedmi týdnů od narození a nejpozději osm týdnů od narození být evidováni v některé z evidenčních

Členský stát EU	Úprava
	databází, které mají povinnost poskytovat data ministerstvu hospodářství.
Polsko	Plošná povinnost čipování není stanovena.
Portugalsko	Povinnost čipování psů byla zavedena v roce 2003, od roku 2004 byli čipováni nebezpeční a potenciálně nebezpeční psi, lovečtí psi a psi využívaní komerčně (na výstavách, určení k prodeji atp.). Stejnou právní normou (Decreto-Lei no. 313/2003) byla stanovena povinnost čipování všech psů narozených po 1. červenci 2008. Vedle povinnosti čipování je dále stanovena povinnost evidence psa v centrálním registru, který spravuje Syndikát veterinárních lékařů (registr SIRA).
Rakousko	Od roku 2010 musí být všichni psi, kteří pobývají na území Rakouska, očipováni. Povinnost musí být splněna do tří měsíců od narození psa, nejpozději ale do okamžiku, kdy pes opustí své rodiště. Tuto povinnost stanovuje zákon o ochraně zvířat (<i>Tierschutzgesetz</i>) v § 24. Od téhož roku existuje povinnost registrace psa do centrální databáze (https://heimtierdatenbank.ehealth.gv.at). Tu spravuje ministerstvo zdravotnictví. V případě nedodržení této povinnosti hrozí podle § 38 výše uvedeného zákona pokuta až do výše 3 750 eur, v případě opakovaného přestupku pak až do výše 7 500 eur.
Rumunsko	Všichni psi musí být očipováni a evidováni v centrálním registru RECS nejpozději 90 dní od narození. Od 1. ledna 2015 je zakázáno držet psa, který není očipován a evidovaný v registru.
Řecko	Všichni psi musí být očipováni a registrováni v centrální evidenci, kterou spravuje Veterinární asociace.
Slovensko	Na Slovensku byla povinnost plošného čipování psů zavedena v roce 2011 a zrušena v roce 2013 (s účinností do 1. 1. 2014). Důvodem zrušení byla přílišná přísnost, která zřejmě vyplývala z nepřesné interpretace čl. 4 Nařízení EP a Rady č. 998/2003/ES ze dne 26. května 2003 o veterinárních podmínkách pro neobchodní přesuny zvířat v zájmovém chovu a o změně směrnice Rady 92/65/EHS.
Slovinsko	Všichni psi musí být očipováni a evidováni v centrálním registru nejpozději do tří měsíců od narození. V případě pořízení psa je třeba tento údaj oznámit registru nejpozději sedm dní od pořízení.
Spojené království	Plošné čipování je povinné v Severním Irsku od roku 2012, v roce 2016 by mělo být rozšířeno do dalších částí Spojeného království (Anglie, Skotsko, Wales).
Španělsko	Ve Španělsku povinnost čipování a evidence psů spadá do kompetence autonomních komunit (samosprávné jednotky). Jednotlivé úpravy se liší, avšak vycházejí ze stejných zásad. Ve všech komunitách je stanovena povinnost čipování psů, nejčastěji během tří měsíců od narození (Navarra a Baskicko mají lhůtu čtyřměsíční). Ve všech komunitách je stanovena povinnost registrace v centrální evidenci, kterou spravuje příslušná komunita. Všechny jsou napojeny na evropský registr Europetnet.

Členský stát EU	Úprava
Švédsko	Každý pes pobývajícím na švédském území musí být registrován v centrálním registru, který spravuje Švédská zemědělská rada (<i>Jordbruksverket</i>). Pes musí být očipován nebo tetován do čtyř měsíců od narození a následně majitelem do čtyř měsíců od nabytí registrován. Registrace je zpoplatněna částkou 100 SEK, v případě online registrace 50 SEK. Následné hlášení změny majitele či další úpravy registrace (změna jména psa, bydliště majitele atp.) jsou zdarma. Každý majitel psa může online upravovat vlastní záznam (tj. o sobě i o psovi), v případě, že majitel dal souhlas se zveřejněním, může údaje o něm zobrazovat každý, jinak se veřejně zobrazují pouze údaje o psovi. Plný přístup do registru má policie, orgány místní samosprávy a celníci. Kontrolu toho, zda psi nosí identifikační údaje (čip nebo tetování) provádí policie a inspektoři na ochranu zvířat (<i>Djurskyddsinspektör</i>).

Zdroj: EU Dog and Cat Alliance: The welfare of dogs and cats involved in commercial practices: A review of the legislation across EU countries. Online: http://www.dogandcatwelfare.eu/media/filer_public/f2/22/f222a092-3ddd-45d0-ad48-b6fec38ca98/eudogandcat_web_1.pdf

2.2 Regulace obchodu se psy

Ve většině zemí EU podléhá obchod se psy (resp. se zvířaty obecně) licenci. Častý je zákaz prodeje psů na ulici či na tržišťích a jejich vystavování v obchodech se zvířaty.

Povinnost prodejce vystavit kupujícímu písemné potvrzení je spíše výjimečná (např. Belgie nebo Francie).

Co se týká regulace prodeje po internetu, v drtivé většině zemí taková regulace neexistuje, pokud ano, tak je to požadavek uvádět evidenční číslo psa (číslo čipu – viz např. Francie nebo Řecko) nebo aby se vlastní obchod (převzetí psa) uskutečnil osobně (Chorvatsko, Polsko). Zákaz prodeje po internetu platí pouze v Lucembursku.

Tabulka 4: Přehled regulace prodeje psů

Členský stát EU	Úprava
Belgie	Komerční prodej psů podléhá licenci, psi nesmí být nabízeni přímo v prodejním místě. Zákon na ochranu zvířat obecně zakazuje prodej psů přímo v obchodech se zvířaty, na trzích, veletrzích nebo výstavách. Internetový prodej nepodléhá zvláštní úpravě. Prodejce je povinen kupujícímu vystavit záruku, kterou se zavazuje vrátit kupujícímu peníze v případě úmrtí v důsledku choroby, jejíž inkubační doba spadá do období po prodeji, anebo v důsledku dědičné choroby.
Bulharsko	V Bulharsku mohou být psi prodáváni v obchodech se zvířaty, tyto obchody musí mít licenci, kterou mohou získat pouze osoby, jež absolvovaly kurz o ochraně zvířat a lidském zacházení. Psi nesmí být prodáváni na ulici nebo tržišti, internetový prodej není nijak regulován
Dánsko	Všichni komerční prodejci psů musí být autorizováni podobně jako chovatelé. Psi nesmí být vystaveni ve výloze obchodu se zvířaty. Prodej po internetu není regulován.
Estonsko	V Estonsku neexistuje zvláštní regulace prodeje psů. Ti mohou být prodáváni v obchodech se zvířaty i na tržišťích nebo zvláštních událostech. Nesmí být ale vystaveni ve výloze obchodu. Není regulován ani obchod po internetu.

Členský stát EU	Úprava
Finsko	Regulace obchodu se psy je stejná jako u chovatelů. Prodejci musí ohlásit svou činnost příslušnému úřadu, případné kontroly se vztahují pouze na dodržení podmínek prodeje, aby psi nebyli vystaveni týrání či nelidskému zacházení. Prodej psů v obchodech se zvířaty, stejně jako podomní prodej, jsou zakázány. Prodejci mohou své psi nabízet na internetu bez zvláštní regulace.
Francie	Prodejci psů musí splnit stejné podmínky jako chovatelé, tj. registrovat se na příslušném úřadu a obdržet certifikát, jenž stvrzuje schopnost prodejce zajistit adekvátní podmínky pro prodej psů. Kupující musí obdržet certifikát o prodeji a veterinární potvrzení. Psi nesmí být prodáváni na ulici nebo tržišti, v obchodech se zvířaty ano. Nabízení psů po internetu je povoleno, musí však u nich být uvedeno identifikační číslo (číslo čipu), příp. identifikační číslo matky štěněte.
Chorvatsko	Psi mohou být prodáváni pouze registrovanými chovateli, chovatelé smí prodávat psi pouze z vlastního chovu. Psi nesmí být prodáváni v obchodech se zvířaty, na ulici nebo na tržišti. Chovatelé mohou psy nabízet na internetu, ale zájemce je musí zakoupit osobně v chovatelské stanici.
Irsko	Obchod se psy musí být licencován, licenci uděluje příslušné ministerstvo. Přímý prodej psů je dovolen také chovným stanicím. Prodej v obchodech se zvířaty či na tržištích je dovolen, pro prodej na ulici je potřeba mít <i>ad hoc</i> povolení. Online prodej není nijak regulován.
Itálie	Obchodníci se psy musí mít autorizaci příslušného regionálního úřadu. Procedura autorizace je obdobná licencím udělovaným chovatelům. Je povolen prodej v obchodech se zvířaty, na tržištích i na ulici (v souladu s regionální regulací). Neexistuje regulace prodeje online.
Kypr	Neexistuje zvláštní regulace pro obchod se psi, pouze obecná pravidla vyplývající ze zákona na ochranu zvířat.
Litva	Psi mohou být prodáváni v obchodech se zvířaty, které musí mít licenci, již vydává veterinární služba. Psi je možné prodávat také na tržištích, na ulici nikoliv. Online prodej není regulován.
Lotyšsko	Prodej psů je povolen chovatelům, je možný také na trzích, zvlášť vymezených prostranstvích či výstavách zvířat, vždy ale za přítomnosti majitele psa. Obchody se zvířaty psy prodávat nemohou.
Lucembursko	Obchodníci se psy musí mít pro danou činnost licenci, již uděluje příslušné ministerstvo; procedura je obdobná licencím pro chovatele. Psi nesmí být prodáváni v obchodech se zvířaty, na tržištích, na ulici ani po internetu, nicméně prodejci psi nabízejí na svých stránkách.
Maďarsko	Psi mohou být prodáváni v obchodech se zvířaty, provozovatel takového obchodu musí mít licenci příslušného úřadu. Psi nesmí být prodáváni poštou, v mobilních obchodech nebo na veřejných prostranstvích, s výjimkou zvláštních trhů zvířat.
Malta	Obchodníci se psy musí být držiteli příslušné licence. Psi mohou být prodáváni v obchodech se zvířaty, ale nesmí být vystaveni. Prodej na tržištích

Členský stát EU	Úprava
	či na ulici je zakázán. Online prodej není regulován.
Německo	Komerční prodejci musí požádat o licenci příslušný úřad. Procedura je podobná udělení chovatelské licence (prodejce musí prokázat kvalifikační způsobilost k zacházení se zvířaty). Autorizovaní prodejci mohou psy prodávat po internetu, v obchodech se zvířaty nebo na tržištích.
Nizozemsko	Obchodníci se psy musí pro svou činnost obdržet registraci, jejíž získání je obdobné registraci chovatelů. Psi mohou být prodáváni v obchodech se zvířaty, ale i na tržištích či výstavách, pokud splňují podmínky stanovené kamenným obchodům. Totéž platí pro pouliční prodej. Prodej po internetu není regulován.
Polsko	Psi nesmí být prodáváni v obchodech se zvířaty, na tržištích nebo na ulici, mohou je prodávat pouze chovatelé. Je možné je nabízet na internetu, avšak obchod se musí uskutečnit v místě chovu.
Portugalsko	Prodejny psů musí být licencované, procedura získání licence je obdobná udělování povolení chovatelům. Psi mohou být nabízeni v obchodech se zvířaty, vystaveni mohou být ale až od věku osmi týdnů. Příležitostně je dovoleno prodávat psy na tržišti, výstavě či veletrhu, takový prodej podléhá autorizaci příslušným úřadem, o kterou musí prodejce požádat nejpozději 30 dnů před konáním akce. Internetový obchod není regulován.
Rakousko	Osoby, které obchodují se psy, musí stejně jako komerční chovatelé být pro tento účel registrováni. Psi nesmí být vystavováni ve výkladní skříni obchodu se zvířaty, obchod musí disponovat patřičným zázemím, které stanovuje zákon o ochraně zvířat a navazující legislativa. Psy není možné prodávat na ulici či veřejném prostranství, s výjimkou zvláštních událostí, u nichž je přítomen veterinář. Prodávání psů po internetu není regulován.
Rumunsko	Prodej psů podléhá licenci, kterou je možné udělit provozovněm po splnění požadavků, jež jsou kladeny na chovné stanice. Prodávat je možné pouze psy, kteří jsou registrováni v centrální evidenci RECS. Prodejce musí kupujícímu vydat písemné instrukce o chovu psa. Prodej na tržištích či ulici, stejně jako na internetu, není zvlášť regulován.
Řecko	Prodejci psů musí mít licenci od příslušného úřadu, procedura jejího udělení je obdobná chovatelské licenci. Online prodej psů je povolen, musí být ale uvedeno číslo čipu prodávajícího psa. Psi nesmí být prodáváni na ulici nebo tržišti, v obchodu se zvířaty ano.
Slovensko	Prodejci musí splňovat stejná veterinární kritéria jako chovatelé. Neexistuje zvláštní úprava týkající se prodeje v obchodech se zvířaty, na tržištích nebo na internetu.
Slovinsko	Psy je zakázáno prodávat na ulici, tržišti nebo v obchodech se zvířaty. Jediný povolený způsob prodeje je přímo od chovatele. Obchod po internetu není regulován (pouze obecnými ustanoveními ze zákona o ochraně zvířat).
Spojené království	Obchodníci se psy (resp. se zvířaty obecně) podléhají licenci příslušného úřadu, licenční podmínky se liší v jednotlivých regionech Spojeného království. Prodej po internetu není nijak regulován.

Členský stát EU	Úprava
Španělsko	Obchodníci se psy musí mít licenci, jejíž získání podléhá obdobné proceduře jako licence pro chovatele. Pouze v Katalánsku je regulován online prodej, kde se požaduje, aby v nabídce bylo uvedeno také registrační číslo obchodníka nebo chovatele. V Katalánsku není rovněž možné psy vystavovat v obchodech se zvířaty, v Kantábrii a Extremaduře je zakázáno je vystavovat ve výkladní skříni. V Katalánsku je rovněž zakázán pouliční prodej.
Švédsko	Obchodníci se psy musí mít licenci, pokud prodávají nejméně tři psy od cizího chovatele (tj. ne z vlastního chovu) za rok. Psi nesmí být prodáváni v obchodech se zvířaty, na tržištích nebo na ulici. Internetový obchod není regulován.

Zdroj: EU Dog and Cat Alliance: The welfare of dogs and cats involved in commercial practices: A review of the legislation across EU countries. Online: http://www.dogandcatwelfare.eu/media/filer_public/f2/22/f222a092-3ddd-45d0-ad48-b6fec38ca98/eudogandcat_web_1.pdf